

Gode langtidsresultater efter tonsillektomi i speciallægepraksis

Therese Ovesen¹, Audrius Kamarauskas¹, Tinna Hlidarsdottir², Mads Ronald Dahl² & Jan Mainz^{3,4}

INTRODUKTION

I Danmark udføres mere end 10.000 tonsillektomier om året på børn og voksne. Indikationen er hyppigst baseret på mekaniske symptomer pga. hypertrofiske tonsiller som snorken, søvnapnø, tale- og synkeproblemer. Andre væsentlige indikationer er recidiverende akut tonsillitis og kronisk tonsillitis. Generelt er der tale om et relativt risikofrit indgreb, men dødsfald især pga. postoperativ blødning forekommer blandt 1:16.000-1:35.000.

Gennem det seneste årti er elektive tonsillektomier i større udstrækning forsøgt omlagt til ambulante kirurgi bl.a. i øre-næse-hals (ØNH)-praksis. Et nationalt indikatorprojekt (NIP) har vist, at en femtedel af patienterne havde ikke-aftalte henvendelser til sundhedssystemet efter ambulante tonsillektomi i ØNH-praksis. Hovedårsagerne var smerter og blødning. Alder og især kort observationstid umiddelbart efter indgrebet øgede risikoen for ikke-aftalte kontakter til læger/hospitaler. Den patientrapporterede tilfredshed var overordnet stor, men utilstrækkelig smertedækning resulterede i en anbefaling om at supplere med dexametason i forbindelse med tonsillektomien samt at forlænge de sædvanlige syv dages smertebehandling til 14 dage, specielt til unge og voksne. Endelig var den præoperative information om komplikationer og risiko ikke sufficient.

I det aktuelle studie præsenteres langtidsresulta-

terne af ambulante tonsillektomi udført af praktiserende ØNH-læger med hensyn til livskvalitet (QoL) og symptomlindring.

MATERIALE OG METODER

Mindst tre år efter indgrebet blev de 614 patienter kontaktet med henblik på et struktureret telefoninterview, alternativt udfyldelse af et spørgeskema. I alt 386 (63%) responderede. Der var ikke signifikant forskel på respondenterne og nonrespondenterne med hensyn til alder, køn, diagnose, ikke-aftalte kontakter til sundhedssystemet postoperativt eller QoL før indgrebet.

RESULTATER

Livskvaliteten bedredes signifikant efter operation. Den mediane QoL steg fra syv til ti på en skala fra 1-10. Der var påfaldende uoverensstemmelse mellem kirurgens og patienternes/forældrenes QoL-scoring. I alt 79% angav at være sluppet fuldstændig af med deres halssymptomer, 16% delvist, og 93% oplyste, at de ville anbefale operationen til andre med lignende symptomer.

8-11% havde udviklet nye halssymptomer, der var forenelige med dels kronisk faryngitis/laryngitis, dels snorken/apnø. Desuden havde 5%, der ikke tidligere havde lidt af akutte halsinfektioner, klager over dette i langtidsopfølgelsen.

KONKLUSION

Overordnet er langtidsresultaterne af ambulante tonsillektomi gode og i overensstemmelse med tilsvarende undersøgelser i hospitalsregi. En mindre del af patienterne i det aktuelle studie udviklede nye halssymptomer eller oplevede forværring af tidligere gener i løbet af tre år efter deres tonsillektomi. I tilfælde af snorken og evt. søvnapnø kan dette skyldes tilkommet overvægt, mens symptomer på inflammation/infektion kan være relateret til rygestatus, stemmeændringer og øvre luftvejs-allergi.

KORRESPONDANCE: Therese Ovesen, Øre-næse-halsafdelingen, Aarhus Universitetshospital, 8000 Aarhus C. E-mail: theroves@rm.dk

INTERESSEKONFLIKTER: ingen. Forfatternes ICMJE-formularer er tilgængelige sammen med artiklen på Ugeskriftet.dk.

DANISH MEDICAL JOURNAL: Dette er et resume af en originalartikel publiceret på danmedj.dk som Dan Med J 2013;60(5):A4637.

ORIGINALARTIKEL

- 1) Øre-næse-halsafdelingen, Aarhus Universitetshospital
- 2) Center for Medicinsk Uddannelse, Aarhus Universitet
- 3) Aalborg Psykiatriske Hospital
- 4) Afdeling for Kvalitetsudvikling, Institut for Sundhedsøkonomi, Syddansk Universitet

Hypertrophy of the tonsils causing mechanical and obstructive symptoms (source: temporarily appointed consultant *Tejs Ehlers Klug*, ENT Department, Aarhus University Hospital).

